

צ'לון ערבות

המועצה האזורית הערבה התיכונה — מרץ 1990 מס' 1

לקוראים שלום,

עלון המועצה משנה את צורתו מתקופה לתקופה, אולם יעודו אחד והוא נסיון לשקף ולהקיף את מכלול הפעילות באזור. לכם הקוראים חלק נכבד בעיצובו של העלון בדמות האזור, ותקוותי כי אכן אקבל ממכם הדים, דעות ותגובות על המופיע בו.

בעלון יופיעו מספר מדורים קבועים ומעת לעת יצורפו מדורים חדשים אקטואליים לאותו גליון. לא נשכח את קוראינו הצעירים המוזמנים אף הם להנות מהעלון ולתרום מפי עטם. ובעיצומה של העונה החקלאית, לא נותר אלא לאחל לכולנו שנה חקלאית מבורכת.

קריאה מהנה
שלומית

מה בגליון

אורחים באזור
משולחן ראש המועצה
תחבורה ציבורית
חוק ומשפט
טיסות
לישמניה
פרוטוקולים
קוי הסעות
מז"פ ערבה - יעדים לעתיד
הערבה בשנת 2000
מפה ומשם
וועדה חקלאית
קול אמריקה
שנת הלשון העברית
המצוי והרצוי בגנים
כיצד פועל המתנ"ס
ספורט: טניס, כדורסל
חוג קולנוע סינמטק
רוכבים בערבה
תרגיל מלי"ח אזורי
הדף של טויה

תמונת השער: פרח השושן - גידול נסיוני
מושב פארן.

עורכת: שלומית רביץ
צלומים: פגי אושרוביץ
פרסום מחץ - ב"ש

דברי פתיחה

עלון ערבות במתכונתו החדשה אמור להוות את הקשר בין המועצה לתושבים וליישובים. מצאתי לנכון לחדש את הופעת העלון לאור חוסר האינפורמציה בציבור בנושאים רבים. בניגוד לעורכי העלון בעבר שריכזו חומר מגורמים שונים ודיווחו ממקור שני הפעם הדיווח יהיה ממקור ראשון.

עורכת העלון שלומית רביץ שזכתה במכרז תלווה ארועים מרכזיים באזור ותהיה שותפה בפעולות רבות ככל שניתן, ובכל התחומים ותעביר ממקור ראשון וללא צנזורה על המתרחש באזור.

אני מזמין את הציבור להשתמש בעלון כאמצעי קשר להעלאת נושאים לדיון, הצגת שאלות וקבלת תשובות או כל רעיון אחר.

הנני מאחל לשלומית רביץ הצלחה בתפקידה.

אילן אורן
ראש המועצה

אורחים באזור

ויויאן ומרקו מטה ממקסיקו עם ראש המועצה ונציג קרן היסוד

פמלייה מכובדת של נציגי צה"ל ואנשי מערכת הבטחון לוותה את שמעון שבס - יועץ שר הבטחון לענייני התיישבות בסיורו באזורנו.

תחילת הסיור באתר "קול אמריקה" שבו נתן אילן אורן, יו"ר המועצה סקירה כללית על אזור האתר. בנושא זה הועלו במהלך הסיור ובדיון הסכום, שוב ושוב בעיות שטחי האש המורחבים שדורש צה"ל הצורך בשינוי ההערכות הבטחוניות באזור כאשר תקום התחנה.

נושאים נוספים היו בעיות הבטחון השוטף, תגבור מערכות קשר בישובים, הקמת גדרות ואמצעי התראה משוכללים יותר, שיתנו פתרונות לבעית התקשורת בין הישובים לשטחים מסביבם, בעת ארוע בטחוני חריג.

ממקסיקו הרחוקה הגיעו לבקור ויויאן ומרקו מטה. ויויאן היא בתה של גבי פורטונה סעדה מי שתרמה תרומה נכבדת להקמתו של בית הכנסת במרכז ספיר. האורחים התרשמו ממבנה בית הכנסת וביחוד מהוויטראזיים הצבעוניים המתארים את ימי הבריאה.

כמרכז בקרו האורחים במרכז ספיר שהם מתרשמים מפעילות הנוער והילדים בבתי-הספר, בגנים ובספרייה. בקורם זה אינו הראשון בישראל, אולם הפעם יחודו ביצירת קשר בלתי אמצעי עם תושבי האזור תוך תקווה לחזור ואף להשתקע בארץ ביום מן הימים.

ראש מועצת לב השרון ישועה יצחק (שייע) וסגנו יאיר מדר.

גם בקורו באזורנו נועד לקבל הערכות מידע לגבי עתודות המים והקרקע, טיבם, ותוכניות פתוח באזור.

בעקבות ביקור זה באזור נציג נוסף של הבנק העולמי די"ר שאוקי, אמריקאי ממוצא פלשתינאי, גם די"ר שאוקי התעניין במכלול בעיות הקרקע והמים של האזור תוך הדגשת הצורך בשיתוף פעולה ענייני בין התושבים משני צידי הגבול.

להבנת אופיו של המקום ובעיותיו, אך בלי ספק עורר אהדה רבה לפעילות המועצה האזורית ותושבי הערבה בהתמודדותם היום-יומית.

אבישי ברורמן נציג ישראל בסגל הבנק העולמי שמושב בווישינגטון. בנק זה מעודד השקעות כספיות לפרוייקטים מיוחדים בעלי משמעות בינ-לאומית, והעברת ידע מאיזור לאיזור בנושאי קרקע ומים.

מלב השרון הגיעו אלינו ישועה יצחק ויאיר מדר. האורחים קבלו סקירה קצרה על הנעשה במועצה האזורית ובמתנ"ס, על הקשר למושבים והמערכות החקלאיות ויצאו לסיור קצר במרכז ספיר בלויית ראש המועצה אילן אורן. הספרייה העשירה, בתי הספר ואף המתנ"ס עוררו התפעלות מתפקודם היום-יומי ומאחזקתם הנאה. טיול קצר בין בתי מרכז ספיר הבהיר לאורחים את מציאות החיים באזור מרוחק והתמודדות המועצה עם קשיי הקליטה במקום.

שמעון עובדיה סקר את מטרותיה של החממה המבוקרת בפאתי בית ספר התיכון ושלובה של העבודה בחממה, עם משקים חקלאיים באזור.

בהמשך היום סיירו האורחים בעין יהב וחצבה ולא חסכו מחמאות לחקלאי האזור. מגוון הגידולים, מבני החממות, שטחי הפרחים, הכרמים והמטעים הרשימו את אנשי השרון זרגילים לתנאי קרקע ומים שונים לחלוטין.

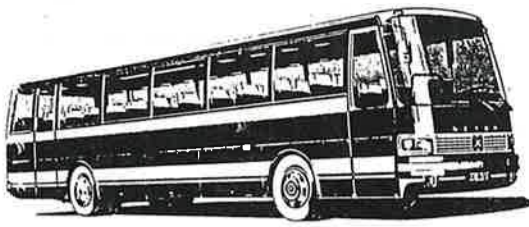
גם טעמם של התמרים המתוקים ותפעולו של ביא"ר לתמרים באזור התעשייה הוסיפו לחווייתם של האורחים.

בסופו של יום ארוך הודו ראש מועצת לב השרון וסגנו על הסיור המאלף שתרם רבות

ראש מועצת לב השרון מקבל סקירה על החידושים בלימודי הטכנולוגיה.

משולחן ראש המועצה

תחבורה ציבורית:

פגישת ראש המועצה ונציגי התושבים עם אגד ונציגי התחבורה

כלכלית. לגבינו מהפכה זו תתבטא בכמה שינויים: בקו ת"א אילת יסעו בהדרגה אוטובוסים דו־קומתיים; תכיפות הנסיעות תהיה אחת לשעתיים, והפסקות הנהגים יצומצמו ומבאר־שבע לערבה תהיה הפסקה אחת בלבד בדימונה.

הצעתו של יו"ר המועצה — לקבל חלק מסובסידיות אגד ולהפעיל קו שירות לתושבים נדחתה על הסף מתוך שיקולי משרד התחבורה להיות כל העת בעל הדעה, למרות שהוא איננו בעל המאה.

לסיכום הודגש הצורך בשינוי ההתייחסות של אגד לתושבי הערבה, הוסכם לפרסם בצורה בולטת את זמני היציאה של האוטובוסים החונים בבאר־שבע, והומלץ ע"י נציג משרד התחבורה. להמשיך להתלונן, ואולי בכך יוכלו מקרים חריגים לבוא על פתרונם במהירות ויעילות רבה יותר. להתלונן רבות... להתלונן...!

מרוחק ונסיעות ממושכות מהבסיס אליו בימי שישי וראשון בבוקר.

יחד עם זאת לא חסכו המתלוננות להדגיש כי במקרים לא מעטים התייחסו הנהגים בכובד ראש למצבים נתונים ואף מצאו פתרונות מידיים לטובת העניין.

נציגי אגד הסבירו כי תדירות האוטובוסים נקבעת לפי מספר הנוסעים המשתמשים בקו אילת, מספר זה נקבע עפ"י ספירה חוזרת הנעשית ע"י פוקדים בצומת ערבה־סדום.

למרות הקושי בתוספת אוטובוסים בימי שישי וראשון הסכימו הנציגים להוסיף אוטובוס נוסף בימי שישי אחה"צ לעזרתם של החיילים ותושבי האזור.

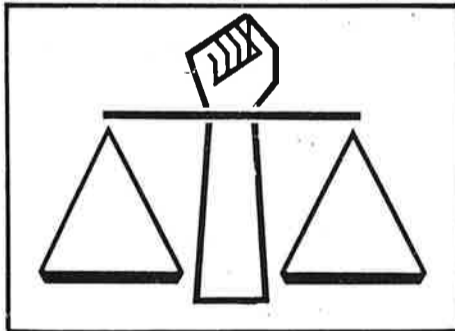
במהלך החודשים הקרובים תעבור חברת "אגד" מהפכה כלשון נציג החברה שתורגש גם בערבה, זאת בעיקר עקב קשיים כספיים וצימצומים מאולצים מבחינה

"סע באוטובוס — ותגיע בנוחות" היא סיסמתה של חברת אגד, כנגד זאת מתריסים תושבי המושבים שבידם עשרות מכתבי תלונה על שירות לקוי, צפיפות באוטובוסים, חוסר במקומות ישיבה ואף אי התחשבות בחיילי האזור המנסים להגיע הביתה.

במטרה לגשר בין העמדות הוזמנו נציגי אגד ומשרד התחבורה, נציגות עין־יהב רבקה בג, שולה שומרון ומיקי גל, ראש המועצה ומזכירו לישיבה משותפת. מתוך גל התלונות, הובאו דוגמאות רבות של חוסר התחשבות בתושבי הערבה הן בתדירות נסיעת האוטובוסים והן בקשיים הרבים המלווים הזמנת ושמירת כרטיסים שלא מהקופות המרכזיות בת"א ואילת. הוזכרו מקרים של התנהגות מחוצפת ובוטה של נהגי אגד בקו אילת. באשר לחיילים תושבי הערבה, הוסברו הקשיים של מגורים באזור

חוק ומשפט:

משפט עין חצבה - קידוח מים

בכתב תשובה שהוגש ע"י נציב המים נאמר בין היתר, "נכון שבין המומחים היתה הסכמה כי יש להעמיד על סדר היום הציבורי את נושא התפעול של אקוויפר חצבה ולפעול על מנת לשפרו ככל שניתן, אולם יחד עם זאת הוסכם כי הקידוח המוצע לא ישנה את התמונה באופן מהותי וכי לא ניתן להמתין עם מציאת פתרון האקוויפר הנדון, תהליך העלול להמשיך שנים אחדות".

ועוד... "עלולים להגרם נזקים בלתי ניתנים לתקון ואולי אף הרס טוטלי של משקה החקלאי (של עין־חצבה) אם לא ניתן יהיה לספק לה במועד סביר את הקצבת המים המוקצבת לה כדיון".

בדיון האחרון שנערך ניסה השופט למצוא נוסחת פשרה מקובלת על שני הצדדים בה ינתנו בטחונות לפקוח מסודר על השאיבה אך זו לא התקבלה.

מפאת אורך העדויות וריבוי החומר התייעודי שהביא כל צד הוסכם לוותר על חקירות נגדיות של העדים וביה"ד יפסוק על סמך ראיות שהוגשו לו בכתב.

עוד הוחלט שבמידה והקידוח יגיע לשלב של הפקת מים הרי מיד עם הגשת בקשה לרשיון הפקה תמסר על כך הודעה לצדדים והמועצה האזורית תוכל לפנות לביה"ד בבקשה לצו מניעה זמני.

קריאת מים בשעונים כמקובל אלא דיווח מנציג המקום, וכן כי הקידוחים 14 ו-8 היו קידוחי מים בעל איכות טובה שכנראה הומלחו עקב שאיבת יתר שלא לפי המוסכם. במהלך דיוני המשפט הועלו ע"י פרקליט המועצה האזורית ערבה שאלות המסתמכות על הסקר ההידרולוגי ונתמכות ע"י מומחי מקורות, תה"ל ומומחים חיצוניים בהן לא ברורה מגמת האישור לקידוח החדש, לא מובנת אי התייחסותו של נציב המים לעתודות המים של הישובים באזור והרגשת חוסר האיזון של החחלטה.

בבית הדין לענייני מים שליך בית המשפט המחוזי בחיפה, נמשך בעיצומו משפט קידוח המים בעין־חצבה. לאלה ששכחו הנה כמה עובדות להשתלשלות העניינים: בסקירת מצב שנעשתה ע"י הידרולוג בשנת 1987 נבדק מצב תפעולם של הקידוחים באזור הנגב המזרחי והערבה. ההמלצות העיקריות מדגישות את הצורך לצמצם את ההפקה מקידוחים באקוויפר חצבה הצפוני, המספקים מים לתושבי חצבה ועין־יהב, זאת מתוך מגמה להפחית את קצב המלחת המים. בין היתר נועדה הערכה זו להגביל אפשרויות של קידוח נוסף באזור.

עם התמוטטות קידוח המים בעין חצבה נעשתה פעולה חד־צדדית של השגת רשיון קידוח נוסף, על מנת להשיג מים באיכות טובה, תוך התעלמות מקשרי ידידות ושכנות טובה ששררו במשך שנים ואולי יכולים היו להביא פתרון מוסכם על כל הצדדים. בבדיקות נוספות בשטח עין־חצבה הובררו גם העובדות כי עד לאותה תקופה לא היתה

משולחן ראש המועצה טיסות: בכל יום בשבוע

זה מספר שבועות פועלת חברת "אלרום" לפי

נוהלים ולוח זמנים כפי שסוכם עם המועצה האזורית. הגדלת מספר הטיסות למרכז הארץ וממנה נותנת בלא ספק אפשרות נוחה ומהירה להגיע למרכז לסידורים אישיים בזמן קצר, ואף לחזור באותו יום. חברת "אלרום" שהיא חברה מסחרית

מעוניינת לתכנן את שירותיה בהתאם לצרכיהם ורווחתם של תושבי האזור, ואף להגדיל או לשנות את מספר הטיסות בהתאם לדרישות. הצלחת השרות תימדד במידת שביעות הרצון של התושבים ועמידה בלוח זמנים של הטיסות. אנו נדרשים לשתף פעולה בהזמנת מקום במועד ודיוק בהגעה לטיסות.

לוח הזמנים ונוהלי הטיסה (לתזכורת):

לוח טיסות

בחוקף ה-21.1.90 עד 31.3.90

מחל-אביב למרכז ספיר			ממרכז ספיר לתל-אביב		
יום	המראה מחל-אביב	נהיחה במרכז ספיר	יום	המראה ממרכז ספיר	נהיחה בתל אביב
א'	07.00	08.00	א'	08.00	09.00
ב'	07.00	08.00 15.35	ב'	08.00	09.00 20.45
ג'	*06.45	08.00 16.00	ג'	08.00	09.00 17.15
ד'	05.30	06.30 16.30	ד'	06.30	07.30 17.30
ה'	14.35	15.35	ה'	19.45	20.45
ו'	12.00	13.00	ו'	13.00	14.00

* כולל נהיחה בבאר שבע.

הנחיות לקראת הטיסה

לישמניה:

שושנת יריחו או בשמה המדעי לישמניה הינה תופעה מוכרת באיזור הערבה. מדי פעם עולה מספסר התושבים הסובלים מאותה עקיצה מכוערת של זבוב החול לאחרונה נרשמו מסי גבוה במיוחד של עקיצות במרכז ספיר. תושבי המרכז העלו תמונת מצב עגומה לפני נציגי משרד הבריאות ודרשו את התערבותם הדחופה לשינוי המצב. זבוב החול פעיל בדרך כלל בשעות אחר הצהריים והערב, הוא מעביר את טפיל הלישמניה לאדם מגרבילים, החיים במחילות ומהווים מאגר אין סופי לטפילים. במשך השנים נעשה פעילות מחקר ופעולות מנע רבות לצמצום מספרם של הגרבילים ע"י הרעלת המחילות, הצפתן במים, ואף נסיונות לסתום את פתחיהן בנוסף לריסוסים. מימצאים בשטח הוכיחו כי אמצעים אלו

במנחת ספיר יש להתייצב 15 דקות לפני מועד ההמראה מצויידיים בכרטיס ובתעודת זהות. אין להביא תבילות גדולות פרט לתיק יד (במקרה של חבילה גדולה יש לתאם מראש).

בשדה דב יש להתייצב 30 דקות לפני מועד ההמראה ולהצטייד בתעודת זהות!! לבדיקה הבטחונית. גם כאן אין להביא תבילות גדולות. במידה ויש הצעות או בקשות מיוחדות אנא פנו למפעיל הטיסה ונשמח לעמוד לרשותכם.

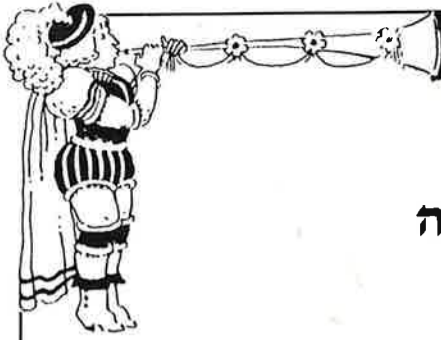

לא צימצמו את התופעה בצורה משמעותית. מאיר שרור המפקח המחוזי וממונה על ההדברה טוען כי הריסוס עצמו אין בו כדי לחסל את התופעה ויש לוודא כי הריסוס נעשה ע"י אנשים מוסמכים לכך, בתדירות קבועה של כ-8 רסוסים בשנה ויש להקפיד במיוחד על רסוס נכון ליד הבתים והחצרות. לא נותר איפוא, אלא להתייחס בכבוד ראש הן לתופעה, והן להמלצות המפקח על מנת להוריד בצורה ניכרת את החשיפה לעקיצות זבוב החול ולקוות שפעולה אחראית ומסודרת תביא לתוצאות בשטח.

הקוראים מוזמנים להעלות בכתב נושאים הקרובים ללבם בכל התחומים. תדירות הופעת העיתון - אחת לחודשיים.

נשמח לקבל את מכתביכם. הזדרזו וכתבו.

תודה

פרוטוקול מישיבת מליאת המועצה

מס' 204 מתאריך 2.1.90

משתתפים: ע. אמבר, ע. דשא, ג. הירש, ד. שגיא, א. אורן.
נוכחים: ל. מורגן, י. אתרוג, ש. רביץ, פ. דיכטר, א. אזולאי, ד. אזולאי, ג. ליבנה.
סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים.
2. הצטרפות למועצה דתית בקעת הירדן.
3. פלד דיכטר – דיון במכתבו.
4. אישור ועדת מל"ח.
5. אירוח לשכת המסחר והתעשייה בבי"ש.
6. הסדר רשויות מקומיות.
7. אישור דירקטוריון "חברה לפיתוח של המועצה האזורית".

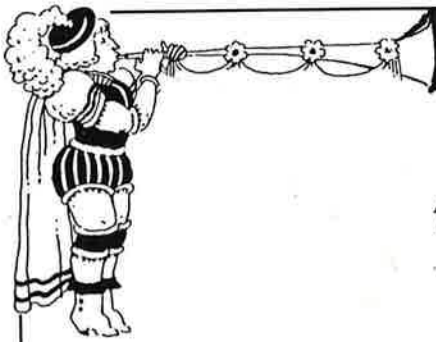
החלטות:

1. הוחלט לאשר פרוטוקול מס' 23.
  2. הוחלט לאשר הצטרפות למועצה הדתית בקעת הירדן בראשותו של שקדי שמואל וקליטת רב במקום. הרב המיועד יופיע בפני מליאת המועצה לפני קבלתו למגורים במרכז-ספיר. המינוי טעון אישור מליאת המועצה.
  3. מליאת המועצה האזורית החליטה פה אחד פרט להתנגדות מושב צופר להכיר במחויבותה לתנאי העסקתו של פלד דיכטר כגזבר המועצה משנת 7.81 ועד 6.86 אשר עבד בחוזה מיוחד הזהה לתנאי העסקתם של שאר בעלי תפקידים באזור ובמושבים, ולשחררו מהתחייבותיו למס הכנסה.
  4. הוחלט להקים ועדה שתבדוק את טענות הצעדים ותקבע את חלקו של מושב צופר מצד אחד והמועצה האזורית מצד שני. חברי הועדה: אילן אור, עוז דשא, שמעון גוטהלף ממשרד רואי חשבון ברייטמן, יצחק אביתר. מסקנות הועדה יובאו לדיון במליאה.
  4. הוחלט לאשר את הרשומים מטה כחברי ועדת מל"ח אזורית וחברי ועדות מל"ח במושבים – מצ"ב רשימת ועדת מל"ח.
  5. קלמן פורת נשיא לשכת המסחר והתעשייה בנגב הופיע בפני המליאה ומסר אינפורמציה על פעולות הלשכה ועל תוכניותיה לפיתוח ואיכלוס הנגב תוך ראית הערבה והתישבות כגורם במערכה זו.
  6. מליאת המועצה מאשרת את ההסכם "להסדר פרישת החובות של הרשויות המקומיות". מאשרים פתיחת חשבון בנק מיוחד בבנק הפועלים ובבנק לאומי לצורך פרישת ההלוואות בבנקים אלו.
  7. מאשרים את חברי דירקטוריון החברה לפיתוח של המועצה האזורית בהתאם לתקנון החברה.
- חברי המועצה: אילן אורן – יו"ר החברה, גדעון הירש.
עובדי המועצה: עוז דשא, עמי שחם.
נבחר ציבור: ברכה שלכט, פרופי אמוץ זהבי.

רשם: אילן אורן
ראש המועצה

נספח לפרוטוקול 204 – חברי ועדת מל"ח

ועדת מל"ח בישובים:		ועדת מל"ח:	
אנדי רזניק	– עידן	ז'ק קנו	
ראובן גולן	– עידן	אברהם קחוון	– קב"ט
אברהם קרונטל	– עין יחב	ישראל הייזלר	– מידע לציבור
אמנון נבון	– עין יחב	רות קדם	– כח אדם
מרדכי בן עמי	– עין יחב	מירה בר	– תחנה פסיכולוגית
נמרוד חורש	– מרכז ספיר	בתיא קורין	– חינוך
חיים מרגי	– מרכז ספיר	שוש שירין	– חינוך
ישראל הייזלר	– מרכז ספיר	בת שבע אזולאי	– מזון
יהונתן טרייסמן	– צופר	חיים מרגי	– חשמל
רון זלוטוגורסקי	– צופר	ברוך אושרוביץ	– מים
עמיהוד אגמון	– פארן	פנינה איכחולץ	– בריאות
עמיהוד אגמון	– פארן	רפי דיין	– תקלאות
יעקב יונאש	– פארן	אריה שמולביץ	– תחבורה/דלק

פרוטוקול מישיבת מליאת המועצה

מס' 205 מתאריך 30.1.90

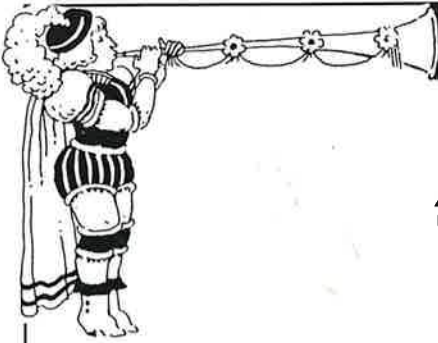
נוכחים: נ. הירש, ד. שגיא, ע. אמבר, ע. שדא, א. אורן.
משתתפים: ל. מורגן, זי. קנו, א. לוי, ש. רביץ, י. בן דוד, מ. סילבר ד. וולגרוד, ד. אזולאי.
על סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים.
2. קליטת הרב יוסי קרסיק.
3. השקעות בישובים.
4. ממוצעים אזורים.
5. "קול אמריקה".
6. חברות במליאת המועצה.
7. תקציב מוניציפלי – מושב חצבה.
8. השתתפות המועצה בתקציב ועדת הנוער של תנועת המושבים.
9. קו טלפון לעיר-חצבה.
10. העלאת הארנונה למגורים ב-35% לשנת 1989/90.
11. מגורים לקבלנים.

החלטות

1. הוחלט לאשר פרוטוקול מס' 204.
2. הוחלט לאשר את מועמדותו של הרב יוסי קרסיק ולקלוט אותו כרבה של המועצה האזורית באמצעות המועצה הדתית בבקעת הירדן בראשותו של שמואל שקדי.
3. נמסרה אינפורמציה על העבודה של מנהל החשבונות אהרון ובו פירוט ההשקעות שהמועצה ביצעה בישובים מאז הקמתה, הוסכם שיש לשמור על איזון רב שנתי כלשהו בהשקעות בישובים אך הבסיס להשקעות בעתיד יהיה לפי שיקול ענייני בכל פרויקט תוך איזון בתשתיות נדרשות בכל ישוב על פי גודלו וצרכיו ותוך ראייה כוללת של צרכי האזור.
4. התקיים דיון נוסף בנושא הממוצעים האזורים בהשתתפות יפתח בן דוד מפארן ועל פי בקשתו. סוכם שיש להעביר לידי בורר מוסכם את הבעיה – החלטה זו תועבר להחלטת אסיפות הישובים. הוצע לאתר קבלת הסכמת אסיפות הישובים לפנות ליוסי הורוביץ שישמש כבורר. נציגי הישובים מתבקשים להביא תוך 30 יום את הנושא להחלטת האסיפות.
5. הוחלט לדחות את ההצבעה לישיבה הבאה ולזמן את עו"ד חשין לדיון יחד עם חברי הועדה המתנגדים מחצבה.
6. הוקראה חוות הדעת המשפטית של עו"ד דוד מושביץ המצייב כנספת. סוכם שבשלב זה ימותין ראש המועצה עד שעוזי אמבר יברר עם שייקה אורן את הסוגיה של אי הופעה לישיבת המועצה מיולי 89 – באם יסתמן פתרון מוסכם על דעת הנהלת עיר-יהב לא ישלח המכתב לממונה על מחוז ובאם עיר-יהב תעמוד בשלה יפעל ראש המועצה על-פי חוק.
7. ראש המועצה ימותין שבוע ימים מישיבה זו לתשובתו של עוזי אמבר.
8. הוחלט לאשר את התקציב המוניציפלי של מושב חצבה לשנת 1989/90 – המצייב כנספת.
9. הוחלט לאשר עקרונית את בקשת התנועה על-פי פנייתו של בנימין כהן המצייב כנספת. ביצוע ההחלטה מותנה במצבה הכספי של המועצה מצד אחד ובביצוע ההחלטה ע"י מועצות אזוריות מצד שני – באם רוב המועצות יבצעו החלטה זו, תבצע זאת גם המועצה האזורית הערבה התיכונה.
10. הוחלט לאשר את הנחת הכבל ולהודיע על כך לוועדה המקומית לתכנון ובניה.
11. הוחלט לאשר העלאת הארנונה למגורים ב-35% לשנת 1989 על-פי דרישת מנכ"ל משרד הפנים כחלק מההסדר עם המועצה בתוכנית ההבראה. ביצוע ההחלטה יהיה בשנת 1990/91 במסגרת צו המיסים לשנה זו.
12. מליאת המועצה אישרה שכירת מבנה המשרדים של מפעלי הערבה שיפוצם והכשרתם לצורך השכרתם לקבלנים ועובדים באזור. המועצה תיפנה למפעלי הערבה ותבקש הסכמתם.

רשם: אילן אורן
ראש המועצה

פרוטוקול מישיבת מליאת המועצה

מס' 206 מתאריך 3.2.90

נוכחים: נ. הירש, ע. דשא, א. אורן
משתתפים: מ. סילבר, ל. מורגן, ע. שחם, ז' קנו, ש. רביץ.
התקיימה ישיבה נדחת בשעה 11.30.
סדר היום:

1. דיון במערכת היחסים בין המועצה לחבל הנגב והמחלקה להתישבות.
2. ביקור חבר הנאמנים בערבה ומדיניות האזור לפיתוח ואיכלוס החלטות:
  1. נמסרה אינפורמציה מקיפה על פעילות ראש המועצה ויו"ר הועדה החקלאית עמי שחם לקראת ביקור חבר הנאמנים בערבה. בנוסף קיבלו חברי המליאה העתקי כל ההתכתבויות עם המחלקה והתנועה בסוגיה זו המצורפים לפרוטוקול כנספח. מדיניות ראש המועצה ויו"ר הועדה החקלאית קיבלה גיבוי מלא פה אחד תוך דחייה על הסף של גורמים שונים מחוץ לאזור ליצור את הרושם שאין הסכמה ותמיכה של נציגי הישובים בנציגי האזור.
  2. לקראת ביקור חבר הנאמנים התקיים דיון מקיף על מדיניות האזור והחלטת לאשר פה אחד את הצעת ראש המועצה כדלקמן:
    - (1) האזור מעוניין לקלוט משפחות חדשות בישובים הקיימים.
    - (2) האזור מעוניין להקים ישובים, חדשים בהקדם. הישובים הם: מושב שיזף, מושב פארן ב', מושב צופר ב', או פארן ג'.
    - (3) האזור יערך לקליטת בניס באזור, הן בישובים קיימים והן בישובים חדשים.
    - (4) האזור תומך בקליטת העליה מברח"מ ומכל חלקי תבל ויעשה כל שביכולתו להצלחת הקליטה.
    - (5) האזור קורא לממשלה ולסוכנות היהודית לסייע לפתח ולאכלס חבל ארץ יהודי זה בתחומי החקלאות והתיירות, תוך הקצאת האמצעים וסידרי העדיפות הדרושים להצלחת משימה זו.
    - (6) האזור אינו מתנה ביצוע מדיניות זו בפתרון בעיות העבר וההווה העומדות על הפרק, אך עומד על הפקת הלקחים מהנסיון המצטבר תוך יישום בקליטת משפחות חדשות והקמת יישובים חדשים.
    - (7) האזור קורא לסוכנות היהודית ולממשלה לפתח באזור תשתיות מתאימות לחקלאות שנות 2000 תוך יישום הנסיון המצטבר במו"פ ערבה. תשתיות אלו יכללו ניצול מים חמים במקור אנרגיה, תשתית רשת חשמל בשדות להפעלת חממות ממוחשבות ומבוקרות אקלים תוך יישום הידע והנסיון של מו"פ ערבה.
    - (8) האזור קורא לממשלה ולסוכנות היהודית לגלות אחריות ומתן פתרון לבעיות המים שבלעדיהם אין אפשרות לקיים חקלאות במדבר.
    - (9) האזור קורא לממשלה ולסוכנות היהודית לפתח את מערך המו"פ והחדרכה תוך הקמת תחנת נסיונות אזורית תואמת את הצרכים של חקלאות שנות 2000.
    - (10) האזור קורא לסוכנות היהודית לראות במערכת החינוך האזורית אמצעי להכשרת דור החקלאים הבא לחקלאות שנות 2000 תוך הקצאת המשאבים הדרושים להקמת התשתית והפעלתה.
    - (11) האזור קורא לממשלה ולסוכנות היהודית ליישם לאלתר את מסקנות "ועדת עמית" תוך מתן עדיפות לפיתוח הערבה והנגב הדרומי.
    - (12) האזור קורא לממשלה ולסוכנות היהודית ליישם בשלבים את ביצוע תוכנית עדן שאומצה עד כה ע"י שר החקלאות בלבד ובאה לידי ביטוי באופן חלקי בהחלטות שר החקלאות בכנס ערבה.
    - (13) האזור קורא לממשלה ולסוכנות היהודית לפעול לשינוי מדיניות הממשלה לבניית בתי מגורים לקליטת משפחות בערבה, המצב הקיים מחווה גורם עיקרי המקשה על קליטת משפחות חדשות בישובים קיימים ומונע את הקמת המושב שיזף קרוב לשנתיים.
- החלטות אלו תבואנה לדיון בפני חבר הנאמנים ב-13.2.90 באילת.
לאחר המפגש עם חבר הנאמנים יזמן האזור את מנכ"ל המחלקה להתישבות ומרחב הנגב לדיון מקיף על בעיות האזור בעבר ובהווה תוך מתן ביטוי לפתרון בתקציב המחלקה לשנת 90/91.
בנוסף וללא שום קשר יפעל האזור למימוש תוכנית הפיתוח והאכלוס ברוח ההחלטה דלעיל ויציע למנכ"ל המחלקה מוטיקה קוסטרניסקי לגבש ביחד תוכנית תלת שנתית לביצועה.

רשם: אילן אורן
ראש המועצה

משולחן ראש המועצה קוי הסעות חדשים – ללא תשלום

החל מתאריך 21.1.90 מפעילה המועצה קו הסעות יומי קבוע של 2 אוטובוסים 4 פעמים ביום בכל כיוון.
קו 1 מעידן לפארן. קו צפון דרום
קו 2 מפארן לעידן. קו דרום צפון.
הסעות אלו יפעלו בימים א-ה'.

קוי הנסיעה יצאו מעידן ומפארן דרך כל הישובים מקצה לקצה וכל תושב מוזמן להשתמש בהם ללא תשלום. גם לפעילות המתני"ס ובית הספר (אחה"צ) ישתמשו הנוסעים בהסעות אלה כאשר ההסעות אינן של המתני"ס אלא של המועצה ובאחריותה. בכך יתאפשר קשר טוב יותר בין הישובים ללא תלות במערכת החוגים בבית הספר והמתני"ס.

שעות היציאה בקו מצפון לדרום

עידן	15.00	16.20	17.45	19.20
חצבה	15.15	16.35	18.00	19.35
עין יהב	15.35	16.55	18.20	19.55
ספיר	15.45	17.05	18.30	20.05
צופר	15.55	17.15	18.40	20.15
פארן	16.15	17.35	19.00	20.35

שעות היציאה בקו מדרום לצפון

פארן	15.05	16.30	18.00	19.15
צופר	15.25	16.50	18.20	19.35
ספיר	15.35	17.00	18.30	19.45
עין יהב	15.45	17.10	18.40	19.55
חצבה	16.05	17.30	19.00	20.15
עידן	16.20	17.45	19.15	20.30

אורחים במו"פ ערבה מו"פ ערבה – יעדים לעתיד!

של התמחויות חקלאיות בחממות, ושימוש במים חמים על-מנת להקטין את נזקי הקרה הכוללים בישוב. בדיון מסכם העלו עמי שחם יו"ר הועדה החקלאית ורפי דיין רכז המו"פ קווים מנחים לפעילותו של מו"פ ערבה בעתיד. הודגש הצורך להפניית אפיקי השיווק ליצוא איכותי של ירקות חורף, הערכות לקראת שנת 1992 – האיחוד האירופאי למרחב שיווקי אחד, והדחיפות בפיתוח ענפים חדשים לדור הבא של חקלאי הערבה.

על התקדמותו של פרויקט האצות, הועבר מידע על גידולי דגים בפיתוח והסברים על תהליך העברת חלק מהנסיונות למשקי מודל בעין-יהב. בפארן הועלה נושא הקרה במלוא חריפותו. נזקי הקרה התכופים גרמו לערעור מה במצבו הכלכלי של המושב. הובע חשש כי המשך הטיפול בקרה באמצעים מקובלים יגרום להרעת המצב ולכן יש למצוא פתרונות חדשים לבעיה. י"ו הועלתה מגמה של מספר רב יותר

סיוור מודרך בישובי הערבה נערך לאורחות המו"פ יהלומה שחורי ורבקה כהן ממשרד החקלאות. נציג מושב עידן העלה את בעית חוסר הקרקעות במושב המגביל מאוד את אפשרויות הקליטה החדשה וכן חסר תשתית מתאימה לגידולים אלטרנטיביים. במושב חצבה הועלתה בעית המים החריפה, הן כמות המים לשימוש חקלאי והן מליחותם המואצת. בעין-יהב התעכב הסיוור בחגי"מ, נתנה סקירה

מו"פ ערבה - מחקר ופיתוח בערבה

חממת מלונים עם מצע מנותק.

סיור ודיון שנערך לקראת החלטות ועדת היגוי בנושא הקצבת משאבים כספיים לשנת העבודה הבאה.

מו"פ ערבה שהוקם לפני כ-3 שנים שם לו כיעד מרכזי להיות גורם מרכזי של מערכת מחקר ופיתוח אזורי.

הנהלת המו"פ מורכבת ממנהל המו"פ יאיר גוראון, ראשי המועצות האזוריות רכזי הועדות החקלאיות, רכז המו"פ ומנהל חבל הנגב.

שותפים במו"פ המועצה אזורית ערבה תיכונה, המועצה האזורית תמר, וחבל אילות ולאחרונה הצטרפה למחקרי המו"פ גם מועצה אזורית רמת הנגב העוסקת בעיקר בבעיות הקיבוצים באזור ומושב קדש ברנע. בכל מועצה אזורית ישנה תחנת מחקר ונסיונות המופעלת ומנוהלת ע"י המועצה האזורית ועובדיה. כיום, מנהלת מועצה אזורית ערבה שלוש תחנות. האחת, סמוך למושב חצבה, השנייה בעין תמר והשלישית חגי"מ עין יחב.

ממון פעולותיו של מו"פ ערבה נעשה ברובו ע"י מענק שנתי של הסוכנות היהודית, ואילו יעדיו נקבעים ע"י ועדת ההיגוי, תפקידה של ועדת ההיגוי להתוות מדיניות שנתית של יעדי המחקר המתבססת על הצרכים של חקלאי הערבה. סל היעדים נקבע עפ"י המלצותיה של הועדה החקלאית וממצאים בשטח המצביעים על צורך בהמשך פיתוח במחקרים קיימים, אפשרות הכנסת גידולים חדשים, פיתוח נושאי תעשייה ואנרגיה, בדיקות כלכליות-שיווקיות ומחקרים ארוכי טווח של קרקע ומים.

לקראת החלטותיה של ועדת ההיגוי נערך סיור ואחריו דיון בהשתתפות האנשים קובעי המדיניות השנתית.

גדעון ויתקין - יו"ר ועדת ההיגוי מו"פ, מוטקה קוסטרניסקי מנכ"ל המחלקה להתיישבות. גיסיין אלדד - מנהל חבל הנגב, טובה פינטו - מנהלת המחלקה לכספים בסוכנות, בנימין חופשי - המחלקה לחקר שווקים משרד החקלאות והסוכנות, גרינברג אמנון - מנהל תחנת הנסיונות באילות, אורי שני - חוקר קרקע מים ערבה דרומית, אילן אורן - יו"ר מו"פ ערבה, יאיר גוראון - מנהל מו"פ, רפי דיין - רכז מו"פ ועמי שחם - יו"ר הועדה החקלאית.

בסיור שנערך בתחנת הנסיונות בחצבה ובעין תמר הוצגו מספר רב של כיווני פיתוח ומחקר שביניהם הצורך להגדלת הפיתוח בפלפל, מחקר בחממות מלונים מחוממות, המשך נסיונות בעגבניות לקראת ענף שיווק זרעי העגבניות, ושאיפה להתמחות בפיתוח בענף פרחים.

הועלה גם הצורך הדחוף בהעברתה של תחנת הנסיונות לשטח אזור גדרון בשל קשיים

גידולי פלפל נסיוני.

מתקן להפקת ביטא קריטון מאצות.

לא נפקד גם נושא הדגים וגידולי המים תוך הדגשה כי הסתיימו מחקריו של דג האמנון, ותהליך העברתו למשק מודל מתבצע זה עתה.

ואילו בשלבי מחקר מתקדם נמצא דג הלברק וגידולי האצות שבמוקד הפקת ביטא קרוטון לצרכים רפואיים.

לסיכום, ניתנה הערכה כספית לגבי כל יעד מחקרי, עליו יתבסס המענק השנתי שינתן למו"פ.

שהתעוררו עקב מיקומה של התחנה הנוכחית בתוך שטחה של מושב חצבה, וכן הצורך למקם תחנת קבע למחקרים עמוקים יותר ובמגוון תחומים רחב יותר, לצד מעבדות שירות קרקע ומעבדות ביולוגיות בשיתוף עם מכוני המחקר השונים.

בדיון שנערך בהמשך לסיור הועלו גם נושאי מחקר ופיתוח רצויים בתחומי הביוטכנולוגיה, גדול במצעים מנותקים ובחינה מחודשת של ניצול אנרגית השמש.

איך אתה רואה את הערבה בשנת 2000 ?

רבקה בג - עין ירב:

מבנה המשק המשפחתי לא ישתנה באופן מהותי. יחולו שכלולים טכניים רבים על מנת לייעל את העבודה.

האוכלוסייה המבוגרת תפנה מקומה לצעירי המושבים רובם בנים חוזרים.

תהיה שליטה מלאה בכל פעילות ההשקיה, הדישון והבקרה דרך המחשב הביתי.

מקווה לראות את הכביש החוצה דרך שדה בוקר נסלל ואולי תחילתה של מסילת הרכבת לאילת.

יתכן התפתחותו של ישוב עירוני קטן שיהווה מרכז מקומי לתושבים.

הגבול המזרחי ישאר שקט ולא יתפתחו בו תקריות מעבר למצב שהכרנו עד כה.

ובחצרות הבתים... הליקופטרים לנוחיות התושבים לקצור הדרך למרכז הארץ.

אבל, מוסיפה רבקה, כל זאת בתנאי שלא תקום תחנת קול אמריקה. מצב המביא עמו סימני שאלה רבים לגבי הנוף האנושי ואיכות החיים בעשור הבא.

יהודית פיין - עידן:

עיקר השינויים לקראת שנת 2000 בחינוך. יש צורך ליצור כתות מיוחדות כל אחת מתמחה בתחום ספציפי ונותנת אפשרות התקדמות והעשרה בתחומה, כתות אלו יעסקו בתחומי האומנות והיצירה, טבע ומדעים, איכות הסביבה, חי וצומח ואף טכנולוגיה ומחשבים. אופיו המדברי של האיזור יכתוב קצב התפתחות איטי וטבעי שכל שלב נבחן ביסודיות ומתמשך זמן רב, קשה לראות שינויים דרסטיים ואף רצוי לשמר את אופי המקום כאזור חקלאי. יש מקום לקליטת אנשים בעלי מקצועות חופשיים באזור ואולי מקרב העולים. הקמת תחנת קול אמריקה תביא למרירות רבה ביושבים ואף למצב של עזיבת תושבים.

דובה מיכאלי - חצבה:

תכנון העבודה בשדות, פקוח על העובדים והעבודה ומעקב יום-יומי אחר התפתחות הגידולים יעשו כולם דרך המחשב הביתי. השיווק יעשה בבורסות, ישירות מהמגדל למקום היעד. יתכן אף מצב של חקלאי המעבד מספר חלקות ומשלם סכומים קבועים מראש לבעלי החלקות, בעוד אלה הופכים את ביתם במושב לבית חורף.

דבר נוסף העלול להקשות על החיים באזור הוא הגבול המזרחי. גבול זה יהפוך לבעיה בטחונית ואותנו לישובי עמות.

ולאלה הרבים שעתיים באיזור, אין מנוס מהליקופטרים פרטיים לכל מספר משפחות במטרה לקצר את הדרך למרכז הארץ.

צופר

פרפרים, יבשת אפריקה, ואומנות קדומה הם מעט הנושאים המועברים בחוג העשרה לילדי הגן המתקיים במושב צופר. החוג לצעירים נפתח ע"י תושבי צופר מתוך הרגשה שגם ילדיהם הצעירים זקוקים למסגרת פעילות מסודרת פעם בשבוע.

כל נושא מעובד לפעוטות במגוון אמצעי המחשה, כגון הקרנת שקופיות, מלאכת יד, מוסיקה, המחזה, הצגה, טיול וספורים. בסופו של כל נושא נערכת "מסיבת סיום" צנועה שהפכה אצל הילדים למסורת והיא חלק מהווי החוג. בהמשך לחוגי הצעירים מתקיים חוג העשרה יחודי לצעירים המתעניינים בתולדות האומנות, בו משתלבת תערוכה נודדת של יצירות אומנות המגיעה למושב ומרכזת את הנלמד בחוג.

מפה ומשם

בישובים:

צוקים

ועד הנהלת שיוף וגורמי התיישבות בהשתתפות סגן מנהל חבל הנגב פנחס מוסקו וראש המועצה אילן אורן, נפגשו לגיבוש עמדות בנושא בניה, קליטה ותקצוב הישוב הצעיר. הועלו מספר דרישות בהן בניית בית אריזה קבוע ומבני עזר משקיים אולם אלה נדחו עקב המגמה המתגבשת כי יש להפנות את כל המאמצים והמשאבים הכספיים לעבר ישוב הקבע שטרם נבנה. בעיית קליטת משפחות ובניית ישוב הקבע עלתה שוב ושוב כגורם העיקרי לבעיות הישוב מבחינה חברתית. כל הגורמים הסכימו שיש להפעיל לחץ על המוסדות המיישבים בעזרת נתונים מספריים המוכיחים כי ישנה התעניינות של משפחות בקליטה אולם אין יכולת מעשית לעשות כן ללא ישוב קבע ובתי מגורים. לקודם עמדה זו הוחלט לבדוק אפשרות העברת צעירי צוקים יחד עם משפחות חדשות המעוניינות להקלט בישוב למגורים זמניים במרכז ספיר, לשם גיבוש חברתי. באותה עת לפעול אצל כל מוסדות ההתיישבות להקמתו המהירה של ישוב הקבע.

פארן

בסיור שערכו אנשי משרד השיכון והבינוי במושב פארן הוחלט לקדם מספר פרויקטים שיעזרו לתפקודו ולשפורו של מרכז המושב. הוחלט לאשר תקציבים להנחת מדרכות על-מנת לשפר את דרכי הגישה ולאפשר מעבר בטוח יותר לילדי המושב בדרך למגרשי המשחקים. כן הוחלט לתכנן את הסבתו של מבנה הצרכניה הישן לספריה מרכזית. במטרה ליעל את תפקודם של מבנים זנוחים במושב הוגשו מספר תוכניות בהן הפיכת מבני המזכירות למועדוני נוער והעברת המזכירות למבנים רחוקים יותר.

ועדה חקלאית

מטרה מרכזית בעבודת הועדה החקלאית היא יסודה של מערכת ייצוא ריווחית ואמינה. מכתב זה לאפרים שלום מזכ"ל

מועצת הירקות מסכם את דרישות הועדה ואת הצעותיה לשינויים במערכת השיווק הנוכחית.

לכבי

א. שלום – מזכ"ל מ. הירקות

28.1.90

הנדון: ייצוא תוצרת חקלאית מהערבה

שלום רב,

בהמשך לשיחות רבות בנושא ייצוא מהערבה, אנו מבקשים לקיים בדחיפות דיון מקיף ומעמיק לקידום הנושא. כתוצאה מאי כיבוד הסכמים כתובים, ע"י "אגרגסקו" ורתיעה מפתחות לנסיונות שיווקיים נגרם נזק ממשי באמינות המערכת ליצוא כולל אמינותנו בפני המגדלים באזור. אנו עוסקים בנושא זה בזהירות כבר מספר שנים, מתוך מגמה לבדוק מסלולים אלטרנטיביים, בשיווק כל זאת בהוצאות כספיות ניכרות. אנו הצענו וביקשנו לראות במסלול הניסוי בכללותו מסגרת מו"פ, על-מנת שלא לפגוע במערכת הקיימת ולאפשר התייחסות עניינית ומעשית, בשלבים בהם נוכל לממש את שנלמד. המטרות:

א. מותג ערבה – מאושר ע"י החלטות שר החקלאות.

אנו מנסים מספר שנים לאפיין את תוצרתנו ע"י יחודיות מסויימת שעשויה להועיל בתמורה הכספית ואו לגרום לכך שקניינים יזמינו את תוצרתנו הספציפית במישרין. הנושאים הנבדקים: איכות התוצרת בטעם, מרכיבים נלווים – כתוצאה מקרקע ומים מיוחדים, סניטציה אזורית ועוד. איפיון התוצרת – עגבניות, פלפל, מלונים בשלב הראשון מחייב אריזות שונות ושיווקים נפרדים על-מנת לעקוב וללמוד באופן מסחרי ומסודר את מערכת השיווק.

ב. שיווק

שיווק ישיר.

השיווק חייב להתבצע בקשר ישיר שלנו לקניינים לקבלת התגובות ולפתח את הקשר והמידע בין האזור לשווקים. קניין המעוניין ברציפות הספקה ומגוון תוצרת מהאזור יוכל להסתייע במערכת אזורית ובמערך "אגרגסקו" לקבלת דרישתו על פי הסכם עלויות אמיתיות הן בתמורה לתוצרת והן ברמת החיובים. שיווק נסיוני לבורסה

יאפשר הכנת תוכנית "מגרה", לכמות ואיכות בתקופות מיוחדות, אם וכאשר נזדקק להן בעתיד. יצירת הקשרים, ההסכמים, לימוד כל השלבים הארגוניים יאפשר פיתוח בשלבים של מסלול זה.

ג. טרנזיט אזורי

על-מנת לבצע את הניסוי ולאחר מכן להקים התארגנות לנושאים הבאים: איכות

– שמירת איכות גבוהה.

– שבירת פול מגדלים – כל מגדל על פי תוצאות מבדקי איכות לתוצרתו.

– הקשר שבין התוצרת, ההדרכה, והמגדלים, לתיקונים ושיפורים בשדה או במיון ואריזה.

שרותי הביקורת – הכוונה לקבל את שרותי הביקורת באזור.

כללי – תוצרת שתעבור את הטרנזיט, יכולה להשלח בתאום למזמינים ללא שלבים נוספים ליעדים הסופיים, דרך נתב"ג וגם לשדה התעופה בעובדה או נמל התעופה החדש המתוכנן באילת. אין בכוונתנו להרוס את הקיים או להחליף את "אגרגסקו" במערכת אחרת.

לסיכום – כל מערכת צריכה להבחן בשוטף ולבצע נסיונות להערכות עתידית התואמות את הצרכים המשתנים.

השינויים בחקלאות ובמימסד החקלאי מחייבים אותנו כל הזמן להתחדש ולהכין חלופות ושיפורים.

בברכה
עמי שחם
יו"ר ו. חקלאית

העתק: דן צמחי – "אגרגסקו"
י. מוסקוביץ – מזכ"ל א. מגדלי ירקות.
אבי כדן.

קול אמריקה

נקרות בקרו במושב חצבה ושמעו את דעת החברים בנדון. כתבת טלוויזיה שודרה כעבור יומיים ברשת סי.בי.אס בארה"ב וכתבות בעתונות הכתובה יתפרסמו בקרוב.

אף הטלוויזיה הישראלית מתכננת צילומי "מבט שני" בנושא שיצולם בשטח התחנה ובאסיפת מושב. נערכה הפגנה של כ- 200 מבוגרים ונוער מתושבי האזור מול משרד האוצר בירושלים בעת פגישת שרי האוצר והתקשורת עם מנהל תאגיד השדור האמריקאי. מתוכננים עוד מספר צעדי מחאה שאמורים להביא את עמדתנו לידיעת הציבור.

לסיום נראה לי שהסיכויים לבטל את הקמת התחנה השתפרו מאוד עקב שתוף הפעולה עם החברה להגנת הטבע וההכרה של הממשל והקונגרס האמריקאי כי הפרוייקט יקר ואינו נחוץ.

עם קצת לחץ נוסף מצדנו, נוכל אנו לשמר על בריאותנו ומקום מגורנו.

ישקה
בשם ו. פעולה

עקב שינויים שחלו בברה"מ אין משבשים שידורים אלו ולכן לא קיים צידוק להקמת התחנה.

מזכיר המדינה האמריקאי איואן סלין בקר לאחרונה בארץ והודיע שיש לממשל מחשבה שניה בנושא ויתכן שארה"ב תיסוג מתוכניותיה. דבריו נאמרו בפגישה סגורה עם שרי הממשלה והן סותרים את הדעותיו של ראש תאגידי השידור שהודיעו שהתוכנית תתבצע.

ההרגשה היא, שאם נצליח לעכב ולשבש את תחילת העבודות ואף למנוע קביעת עובדות בשטח כפי שמבקשים משרד התקשורת ומנהלת קול אמריקה, יש סיכוי טוב שהפרוייקט יבוטל עקב ביטול ההקצבה האמריקאית.

גם בארץ ובמיוחד במערכת הבטחון ישמחו רבים אם הפרוייקט יבוטל וצה"ל ישתחרר מנטל מעיק זה.

ומה הלאה...?

נערך סיור של תא כתבי חוץ באזור, הסיור בהזמנת החברה להגנת הטבע היה ערוץ נוסף להעברת מידע לצבור בארץ ובחו"ל.

בסיור השתתפו כתבי ניוזויק, טיים, וושינגטון פוסט, בוסטון גלוב, כתבת תחנת קול אמריקה, וכן צוות טלוויזיה של סי.בי.אס. הכתבים קבלו הסבר מפורט וערכו סיור בנחל

* צו בג"צ ראשון מנע כל עבודה בשטח להקמת תחנת הממסר של קול אמריקה. הצו לא כלל את הקמת הכביש ואת רשת החשמל שמבצע מ.ע.צ וחברת החשמל שכן הם לא נכללים בתוכנית המקורית של התחנה.

הצו היה מנחלי ובמרכזו השאלה באיזה פורום ידונו על אישור הפרוייקט בוועדת התכנון הארצית כפי שמבקשת המדינה או בוועדת תכנון אזורית כפי שאנו מבקשים.

* ועדת התכנון הארצית רשאית לדון בנושא אך לא לקבל החלטות ובדימויה עוסקת בסיכונים הבריאותיים שהעלנו. היא זו המכריעה בסוגיה הבריאותית בין עמדות המומחים שלנו ובין מומחי הפרוייקט. יוגש בג"צ נוסף, מכיוון שהמומחים המוצעים ע"י המדינה כבוררים אינם מקובלים עלינו.

* החברה להגנת הטבע הצטרפה למאבקנו כנגד הקמת התחנה מכיוון שצה"ל הודיע בצורה רשמית שהוא זקוק לשטח אש נוסף בנחל נקרות. יש אומרים כי צה"ל יצא בהודעתו זו כדי לטלטל את החברה ולדחוף אותה להתנגדות לפרוייקט.

* חיל האויר הוא הנפגע העיקרי מהקמת התחנה. כל מטוסי ה-16 ומטוסי העתיד לא יוכלו לטוס באזור התחנה, מכיוון שמערכות הניווט שלהם מופעלות ע"י מחשב והקרניה האלקטרומגנטית תפגע בהם.

בעבר נפלו מספר מטוסי טורנדו של ח"א הגרמניה שטסו בקרבת תחנות קול אמריקה בגרמניה. בבדיקה התברר שמחשב הניווט שלהם שובש. גם רשות התעופה האזרחית מסתייגת מהתחנה עקב חששה שאף מטוסים אזרחיים מתקדמים מדגם איירבוס לא יוכלו לטוס מעל התחנה מאותן סיבות.

* החברה להגנת הטבע התחילה להפעיל את הלובי של ארגוני סביבה ואיכות חיים בארץ, באירופה ובעיקר בארה"ב על מנת ליצור לחץ לבטול ההקצבה הכספית להקמת התחנה. לצורך זה הוחלט לצרף גם את החתימות של תושבי האזור בעצומה כנגד הקמת התחנה. נאספו 522 חתימות מהאזור, לפי הפירוט הבא:

עידן - 42

חצבה - 155

עין יהב - 135

בית ספר שדה - 18

ספיר - 78

צופר - 60

פארן - 34

בתוך ממשל ארה"ב התעוררו ספקות בקשר לנחיצות וכדאיות התחנה שנועדה להתגבר על שיבושים שהפעילו הרוסים לחסום את שידורי קול אמריקה - מאירופה.

חינוך: שנת הלשון העברית

קבוצת "שיר" כותבת חמשיר, עוזרת לחם בתיח המנחלת.

**שאלו התלמידים, עד מתי?
תתעללו בדג, הפסיקו, די!
וכך נגמר החמשיר**

בסיום אותו יום נהנו המבוגרים ובני הנוער מפגישה מרתקת עם נתיבה בריהודה כל משתתפי הערב רותקו לספוריה המפולפלים של נתיבה ונהנו מערב מיוחד של לשון עברית במיטבה.

ואז התגלו דעותיהם של התלמידים בנושאי:
ביח"ס – לימודון, קרמד (קרא ולמד)
תלמיד – ברמה, מקשב סבלן (סבל).
וגולת הכותרת מורה – ברבר!!
בהמשך הפעילות חוברו פתגמים, הוכנו משחקים וחוברו חמשירים:
**בבית הספר שיטים במרכז ספיר
חטפו לדג את הסנפיר**

שנת תשי"ן הוכרזה כשנת הלשון העברית. לכבוד שנת הלשון ערך ביה"ס היסודי שבוע פעילות מגוון בו מככת השפה העברית. הצגה הומוריסטית "עברית יפה שלי" בכיכובם של עירית ועזרא דגן פתחה את שבוע האירועים.

התלמידים נהנו מהמופע שבו השתלבו שפת הרחוב העכשווית וניבים מאותה עברית מליצית של הראשונים וכדברי השיר:

**ומכל מה שיש וכל מה שהיה
צומחת פה ושם שפה עסיסית וחיה
וגם אם נראית מרגיזה וסוררת
אין לנו בעצם שפה אחרת**

פעילות לשונית אחרת לכתות ג-ד, ה-ו נערכה בהנחייתו של צחי עמיר. כל קבוצה כונתה בשם אקטואלי וכך התחרו ביניהן קבוצות "אות", "חרוז", "משפט", "מלה" ו"שיר". באחת המשימות נתנו הילדים שמות עבריים למילים לועזיות בשימוש יום-יומי. דמיונם של הילדים הפליג רחוק וכך צצו ועלו: משדרון, מכשורקע, תמונע וצפיונית במקום **טלויזיה**.

מדברת, קולחוט, שיחתית, פח"סח במקום **טלפון**.

ישנונית, חלומות, כחולות (!) ופישמה במקום **פיז'מה**.

במשימה נוספת נדרשו התלמידים להמציא מילים נוספות לאלה הקיימות בשפה.

המשימה – מצא את הביטוי המסתתר.

צרו ברכות!

לעוז דשא – עם קבלת תפקיד גזבר המועצה.
(המינוי יכנס לתוקף בסיום תקופת החפיפה
עם אריה לוי).

לאריה לוי – הגזבר היוצא בהצלחה בהמשך
הדרך.

לישראל הייזר – עם חזרתו לעבודה
כמהנדס המועצה.

לאטי גרטי – עם קבלת תפקיד המזכירה
הרפואית ואחראית על הדואר במרכז ספיר.

לרותי ואברהם קדם – עם נשואי בנכס
ניר.

חיילים, חיילים...

נתקבל מכתב מקצין העיר האומר:
"חיילים תושבי הערבה המקבלים טיפול
רפואי במרפאת החטיבה בעין-יהב ואושרו
להם ימי מחלה בבית (גי) יתקשר
החובש/רופא לקצינת העיר באר-שבע, ימסור
פרטי החייל לקצינת האישור ואנו נדווח
ליחידת החייל כאישור. אין יותר צורך לנסוע
לבאר-שבע לשם קבלת האישור."

בתקווה שתהיו בריאים!

אנו מביאות לידיעתכם שנתפתח מוקד של
"און קשבת" מיוחד לחיילים, המקבל
שיחות גם בצורה אנונימית, בכל נושא
המטריד את החייל. השרות ניתן ע"י אנשי
מקצוע עם רקע צבאי והוא פועל כל ימי
השבוע ללא הפסקה בין השעות 17.00 ועד
חצות. מספר הטלפון הוא: 03-222732.
מספר הטלפון מופיע גם בעתונים.

למירה בר ובני ביתה
משתתפים בצערך עם מות האב

גנים

נעט על המצוי והרצוי בפעוטונים

ובגנים ביישובי הערבה

* קיימנו לאחרונה השתלמות בנושא תנועה
למטפלות וגננות. מטרת ההשתלמות: להציע
דרכי עבודה מתאימים לפעילות גופנית
המשולבות בפעילות בגני הילדים, להתנסות
ולחוות תהליכי תנועה, להשתמש במכשירי
עזר ועוד ועוד.

וכל זאת בהדרכתה של רותי אוסטרליכר
מורה לחינוך גופני שהתמחתה בנושא "תנועה
לגיל הרך".

* אחת לשבוע מתקיימים בגני-החובה שעורי
ריתמוסיקה בהדרכתה של ענת צוק מפארן
(מורה לריתמוסיקה בוגרת סמינר א').

* בשיתוף עם ביי"ס שדה-חצבה מתקיימים
טיולים לילדי הגנים בסביבתם הקרובה.
כאן לומדים הילדים להכיר בעלי חיים
ועקבותיהם, צמחייה באזורנו, ומעמיק בהם
הקשר החוויתי לאזור בו הם חיים.

* ביישובים חצבה וספיר נרכשו בימים אלו
מחשבים לגני הילדים. המחשבים מתוצרת
אמיגה והתוכנה נקראת "אתגנים" ונחשבת
לטובה ביותר לגני הילדים.

נעים לצפות בילדים ולראות באיזון קלות
קלטו את עקרונות ההפעלה בהנחית הגננות,
כמובן. חלק מהגננות עוברות השתלמות
המחשב ותוכלנה להדריך גם גננות חדשות.

* דויד הפסיכולוג מבקר בגני הילדים
ובפעוטונים אחת לשישה שבועות בכל ישוב
עפ"י פנייה על ועדת החינוך המקומית.
דויד מתמקד בעיקר בעבודה עם גננות גן-
חובה בנושא מוכנות הילדים לכתה א'.
ומוכן גם לקיים שיחות עם הורים בנושאים
שונים (שוב בעקבות פנייה ועדת החינוך
בישובים). זו ההזדמנות להזכיר שבתחנה
הפסיכולוגית יש מרפאה בעיסוק וניתן לפנות
אליה דרך שרה מזכירת התחנה. ואסיים
בתקווה להמשך שנה פורה ומעניינת בגני
הילדים.

שוש שירין

מספרית גדלנו, ולנו היום – 12 פעוטונים
ובתי תינוקות ו-11 גנים (ילדים מגיל 3-6).
ועדות החינוך ביישובים מתמודדות עם
קשיים תקציביים ומחסור בכוח אדם
מקצועי לגילאי 0-3 ועדיין לא השכלנו להקים
גרעין יציב של מטפלות תושבות האזור
שבעזרתן נוכל לקיים רצף עבודה נכון ומגוון
לגילאים אלו.

בישובים קטנים כשלנו אנו נאלצים, לא אחת,
להפעיל פעוטון או בית תינוקות בו שוהים
4-5 ילדים בגיל זהה, או לצרף קבוצות גיל
שונות שקשה להן לתפקד ביחד.

לאור המצב הנ"ל חשבנו על אפשרות פתיחת
– מעונות אזורים בשני ישובים, כאשר
לשם מוסעים ילדי הישובים הסמוכים. כך
ניתנת אפשרות לרכז כוח אדם טוב וציוד
ולחסוך רבות. דוגמא יפה ומעניינת ראינו
(נציגות ועדות-החינוך) בבקורנו במעונות
נעמיית במועצה האזורית באר-טוביה.

אנו רוצים לקיים דיון בנושא בתקופה
הקרובה בעיקר לאור השינויים העומדים
להתרחש במערכת החינוך בשנה הבאה
(כוונתי ליום לימודים ארוך ולחמשה ימי
לימודים בשבוע). בגני משרד-החינוך קיים
קשר טוב עם המפקחת אתי בר המבקרת
אחת לחודש וחצי בגנים ביישובים ומקיימת
פגישות גננות בנושאים שונים.

מחלקת החינוך במועצה האזורית מממנת
את נסיעות הגננות לפגישות וימי הסתכלות
עפ"י הזמנת המפקחת, כמו כן אושרה נסיעת
עוזרות גננות ליום הסתכלות בגנים בערד.
רוב הגננות לומדות השנה יום בשבוע בתחום
בו בחרו (עפ"י אישור משרד החינוך).

כיצד פועל המתנ"ס?

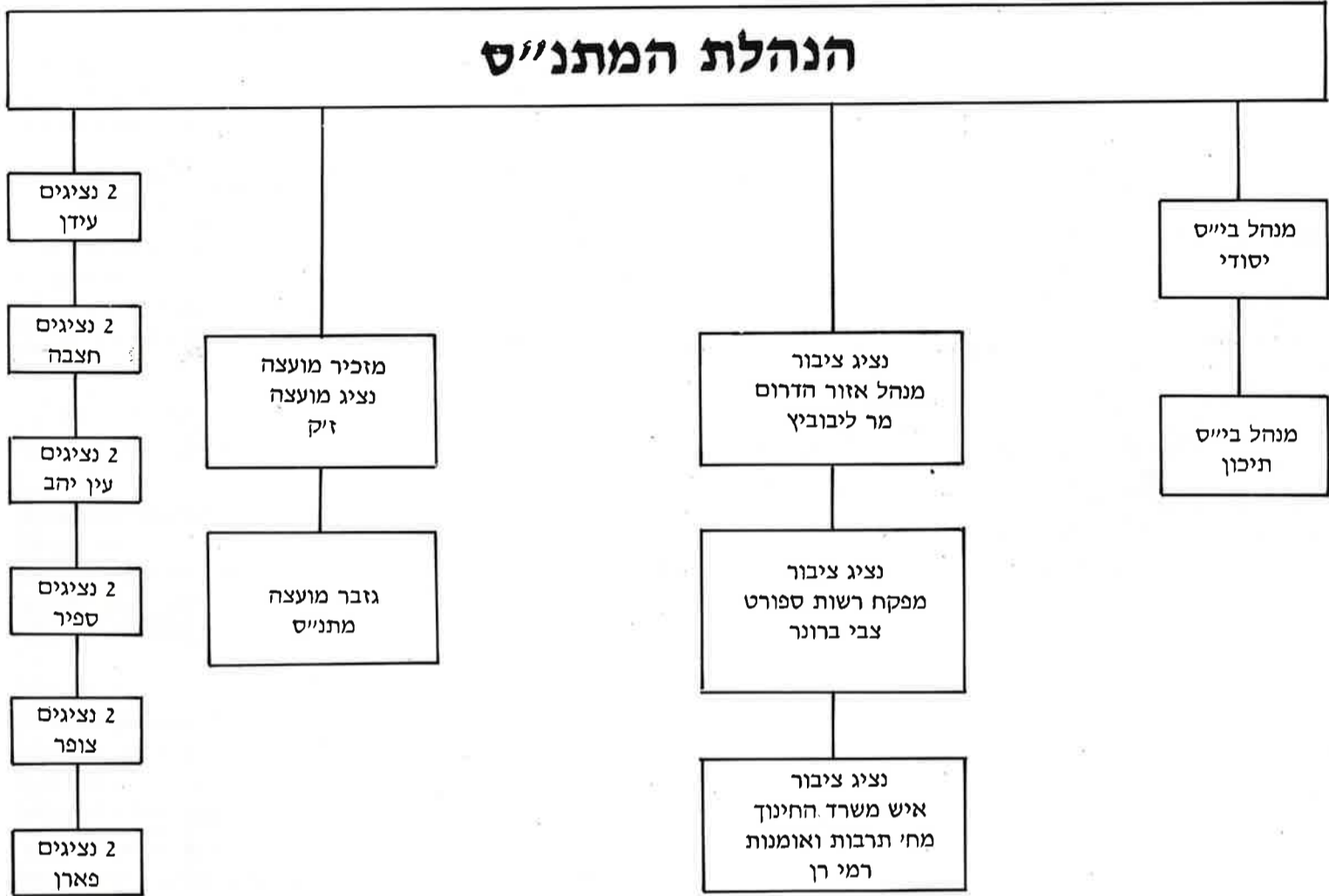
המבצע את החלטות ההנהלה בעילות רבה תוך התחשבות באילוצי המקום.

אם נתבונן במבנה הנהולי של המתנ"ס נראה כי רבים הם השותפים להנהלתו וצוות המתנ"ס המוכר לנו הוא הצוות הביצועי,

פעילות מתנ"ס ערבה התברכה במגוון רב של חוגי אומנות, מוסיקה, ספורט, תרבות והשכלה.

אילן אורן – יו"ר הנהלת המתנ"ס

הנהלת המתנ"ס

בתחום המוסיקה וכן הספורט שונה במקצת המצב. בשני התחומים יש חשיבות מכרעת להמשך מסודר ורב-שנתי של החוגים כיוון שיכולת התפתחותם של המשתתפים היא הדרגתית, ונדרשת תקופה ארוכה יותר להגיע לניצול הפוטנציאל האישי והקבוצתי.

פעילות המתנ"ס בכללותה הכניסה אפשרויות התפתחות והעשרה לכלל האוכלוסייה בערבה. רבים מהתושבים מבלי שעות רבות בחוגי יצירה ולימוד ואולי העברת אינפורמציה מדוייקת יותר מהישובים למתנ"ס ומן המתנ"ס לציבור תשרה אורה טובה יותר ושביעות רצון הדדית לטובת

אילנה: פעולות התרבות אכן נעשות בעזרתם של נציגי הישובים לענייני תרבות המהווים ועדת תרבות אזורית. נציגים אלו מעלים דרישות שונות לתרבות ובידור ומתוך רשימה ארוכה של אירועים, מופעים וסרטים נקבעת תוכנית העבודה השנתית. כמובן שיש לאזן את התוכנית בהתאם לשכבות גיל שונות והאפשרויות הכספיות אולם גם בקשות מיוחדות או חריגות נשקלות בכובד ראש. תאום בין נציגי הישוב למתנ"ס מאפשר פעילות אזורית בישובים עצמם ומונע התנגשות בין אירוע מושבי לבין אירוע אזורי.

קובי מנהל המתנ"ס: תפקיד מרכזי הוא תפקידם של חברי הנהלת המתנ"ס שהם נציגי הישובים, בידיהם צריכה להיות רשימה מפורטת של קדרישות והרצונות של הישוב. מידע כזה יש לאסוף ע"י עריכת סקרים או משאלים והוא חיוני להרכבת מערכת החוגים והפעילויות במתנ"ס.

לקט מהחלטות ישיבת הנהלת המתנ"ס שנערכה ביום 3.1.90

החברה למתנ"סים ויובא לאישור. הנהלת הקרן תביא את המלצות הקרן להחלטה בהנהלה.

הבהרה: מלגות המתנ"ס נועדו לעודד ולעזור לתלמידים המעוניינים להתפתח בתחומים שונים מחוץ לאיזור הערבה.

* השכלת מבוגרים -

אילנה שגיא תפנה לתושבי האיזור להקמת קבוצת נאמנים בנושא השכלת מבוגרים. הקבוצה תגיש הצעת תוכנית להנהלה.

כדורסל סעיף ג':

"הוחלט להביע בפני אילן אורן יו"ר הנהלת המתנ"ס שביעות רצון ותודה, על ההחלטה לתמוך בכדורסל בצורה מסיבית יותר כיאות להיותו ענף ייצוגי, והתוצאה הברוכה של הפחתת השתתפות ההורים עד כדי 30 ש"ח חודשי.

* מילגות - ההנהלה מאשרת עקרונית לפעול להקמת קרן מילגות. לישיבה הבאה יוגש נספח שיבדק ע"י היועץ המשפטי של

* שייקה אורן מסר החלטת עין יב להפסקת פעילות הכדורסל באולם הספורט בעין-יהב.

בשם המושב טוען שייקה כי הפעלתו ואחזקתו של האולם כולל הוצאת השמל, מיזוג ונקיונות נופלות בעיקר על תושבי עין-יהב.

* נבחרות הכדורסל ישלמו 300 ש"ח לשנה למשתתף:
מתוך פרוטוקול ישיבת ועד ההורים מחלקת

יואב קדמן ושחקן מכבי ת"א לשעבר) בחדגמה ובביצוע של כדורסל נכון.

כדורסל במתנ"ס:

השנה מייצגות את הערבה 4 קבוצות גיי במסגרת הליגה והגביע של איגוד הכדורסל. קבוצת קט"סל (10-12), ילדים (12-14), נערים (14-16), נוער (16-19).

הקבוצות מתאמנות בצורה אינטנסיבית במטרה להכין תשתית של כדורסלנים ברמה גבוהה לקבוצה הבוגרת של המחלקה בעתיד.

4 הקבוצות משחקות מאילת בדרום ועד מועצה אזורית אשכול בצפון סה"כ - 88 משחקים שמתוכם 44 משחקי בית ו-44 משחקי חוץ. סה"כ פעילים 50 שחקנים בקבוצות הייצוגיות.

במקביל קיימת יחידה נוספת, בית ספר לכדורסל שמפעילה 3 קבוצות גיל: קבוצה I: גיל 6-8.
קבוצה II: גיל 8-10.
קבוצה III: בנות 14-16.

המטרה טיפול בבסיס הרחב של טיפוח כדורסלנים צעירים באמצעות בית ספר לכדורסל. במסגרת זו פעילים 32 שחקנים.

שבת כדורסל בערבה:

אירוע יוצר דופן התקיים בחודש דצמבר במחלקת הנוער "שבת כדורסל".

הקבוצות אירחו שחקנים מצטיינים מקבוצות הליגה הלאומית בכדורסל "אגודת הספורט רמת-השרון".

באירוע נלמדו יסודות הכדורסל בסיוע השחקנים האורחים, ספורט טבלאי, פעילות משותפת עם הורים ולאחר מכן הדגמו

השחקנים מרמת-השרון קני פרי (2.08). עופר פליישר (2.10) ורותם הרליך ביצועי "כדורסל מעולם אחר", הטבעות וקליעות מ-3 מטר

לסיום נערך משחק בו נטלו חלק קבוצות מעורבות של שחקני רמת השרון ומצטייני קבוצת הנוער: עודד גבעון, איתמר דהן, יאיר אסקפה, ליאור לוי ויורם ריאטי.

באירוע כולו השתתפו 150 הורים וילדים.

בדרום נערך מפגש תחרותי בקיבוץ גרופית. 10 שחקנים צעירים מכל מושבי הערבה נסעו שיחקו ונחנו.

במרכז הטניס בערד השתתפו 8 ילדים במקדמות לקראת אליפות אזורית. ההורים לקחו חלק פעיל בארגון הנסיעה ובמימון ועל כך נתונה תודתינו.

ומה בעתיד הקרוב:

מתוכננים מפגשי טניס במרכז הטניס אשקלון ומרכז הספורט באילת, וכן בקרוב... אליפות הערבה.

מסר: שמוליק טלר

קבועים מרחבי העולם. קהילה בחו"ל קושרת קשר ישיר עם ישוב, תורמת ומממנת את כל פעילות המרכז באותו ישוב.

כך הוקמו מרכזי טניס בקריית-שמונה, טבריה וראוי לציון המרכז באופקים.

טניס במתנ"ס:

הספורט הלבן עדיין בחיתוליו באזורינו, אך כבר עתה השתתפו הספורטאים הצעירים במספר מפגשים ספורטיביים:

במרכז הטניס בקריית-שמונה נערכה אליפות ההתיישבות העובדת (אליפות מושבים וקיבוצים). 17 ילדים נסעו לשישי-שבת והתארחו באיזור.

מהו מרכז הטניס?

מרכז הטניס הוא מוסד ציבורי שאינו קשור לגוף פוליטי או מימסדי כלשהו הוקם ע"י קבוצת מתנדבים "משוגעים" לספורט הלבן ובראשם ד"ר אייאן פורמן מדרום אפריקה שהקים את מרכז הטניס הראשון בארץ ברמת-השרון.

מטרתו של הוגה הרעיון היא לקדם את הטניס בכל ישוב בארץ וביחוד לאלה שאינם קרובים למרכז ברמת-השרון. זאת על ידי הקמת מרכזי טניס נוספים ובכך לאפשר לכל מעוניין ללמד טניס.

ההנהלה המקצועית והמינהלית עוסקת רק בנושא קידום הספורט ומוחזקת ע"י תורמים

חוג קולנוע – סינמטק

בשנים האחרונות החלה התעניינות בציבור בנושא קולנוע. לא רק מהצד העלילתי אלא גם מהצד האמנותי שלן. כלומר בשפת הקולנוע הכוללת בימוי, משחק, הסרטה, אור, אפקטים מוסיקה ועוד... יש פעילות בסינמטקים המביאים סרטי איכות ומשלבת מקצוע בתחום הקולנוע – במאים, ושחקנים. גם במתנ"ס החל לפעול חוג זה עוד בשנה שעברה, החוג התקיים פעם בחודש עם הבמאי ניסים דיין והיה מאוד מעניין לכל הדעות.

השנה ייצרנו קשר עם המכון הישראלי לקולנוע, סינמטק בתל-אביב, בשיתוף עם החברה למתנס"ים ובנינו מתכונת חדשה לחוג: **החוג יתקיים מדי שבועיים בימי ב' בין השעות 16.30-19.30 באולם הכינוסים במועצה**. כל פעילות תתקיים עם יוצר או מרצה מתחום הקולנוע.

התחלנו את הפעילות עם הסרט הישראלי "אחד משלנו" המועמד השנה לאוסקר. בתום הסרט התקיים דיון עם במאי הסרט אורי ברבש.

הדיון היה מעניין – אורי ברבש במאי הסרט "מאחורי הסורגים" הרצה בתחילה על השקפת עולמו כיוצר במציאות הפוליטית הישראלית ולאחר מכן היו תגובות של הקהל. אורי ברבש קיבל מחמאות רבות על הסרט. נמשיך בפעילות עם הסרטים הבאים:

– 19.3.90

נישואין פיקטיביים (ישראל 1988)

גבר ישראלי הנתקף במשבר אמצע החיים מפנה עורף ברגע האחרון למטוס האמור לשאתו לניו-יורק, משתכן במלון זול בת"א ומאמץ מספר זהויות ביניהן פועל בנין ערבי אילם. סאטירה חריפה על המציאות הישראלית העכשווית.

במאי: חיים בוזגלו.

שחקנים: שלמה בר-אבא, עירית שלג, עידית טפרסון.

שוחח עם הבמאי: חיים בוזגלו.

23.4.90

– הרצאתו של דני מוגיה: "הקומדיה ההוליוודית הקלאסית".

"ליידי איב" (ארה"ב, 1941).

מהמרת מחליטה לכבוש בדרך מתוחכמת את בנו התמים של יצרן בירה עשיר. קומדיה המערבת חומר מילולי שנון ובדיחות על סלפסטוק

במאי: פרסטון סטרגיס.

הנרי פונדה. ברברה סטנוויק, צ'רלס קוברן.

תרבות:

16/3/90 – יום שישי: **מארתון ריקודי-עם**.

17/3/90 – יום שבת: סרט – "אנשי החורף".

24/3/90 – יום שבת: סרט – "גשם שחור".

26/3/90 – יום שני: מפגש ודיון עם הסופר: "סמי מיכאלי"
במועדון החברים בעין-יהב

31/3/90 – יום שבת: סרט - "האסופית" לכל המשפחה!

אילנה שגיא

רוכבים בערבה

משפחת שדמות מפארן - "התחביב הפך לאשתלם"

איך קמה משפחה חקלאית בערבה ומחליטה להקים בית ספר לרכיבה?
מספרת רותי: אהבתי לסוסים החלה בגיל צעיר מאוד. מעט מחוויות הרכיבה שעברתי בעיקר בחוו"ל באנגליה וארצות הברית רק חזקו בי את הקשר לסוסים. שנים רבות לא עסקתי בנושא עד שעידית בתי קבלה מאתנו סוס כפשרה על וויתורה לעסוק בהתעמלות לאחר תאוונה.
הסייחה הראשונה היתה עקשנית ולא התאימה לרכיבה ומומחים המליצו לקנות סוסה מבוגרת יותר על מנת להרגיע את הסייחה העקשנית וכך הצטרפה אלינו סנדי.
לא עבר זמן רב וגם גילי בתי רצתה מאוד בסוסה ואמנם נוספה סוסה שלישית.
בועז טען כי בשלב זה יש להפעיל את הסוסים לפחות על מנת לכסות את ההוצאות השוטפות. ואט אט התגבש רעיון ראשוני של אפשרות הפעלת הסוסים לרכיבה.

היכן למדתם את תורת ההדרכה והאילוף?
בחופשות ביה"ס היו הבנות נוסעות לרכב בבת-שלמה. בבת שלמה ישנה חוות אילוף מנוהלת ע"י דבי סלמן כיום מספר אחד בתחום אילוף ורכיבת בוקרים בארץ. מהר מאוד לקח דבי את הבנות תחת חסותו והעביר להן מספר קורסי הדרכה יחודיים. עידית הדריכה בקייטנת קיץ שערך ושנה מאוחר יותר הצטרפה גם גילי לצוות המדריכים.
גם בועז ואני השתלמנו בבת-שלמה לעתים מספר ימים מרוכזים שאנו עוקבים בדייקנות אחר הוראותיו של דבי. אני התמחיתי בהדרכה בעוד בועז למד את עיקרי האילוף.
דבי הכניס בנו את רגישותו לנושא רכיבה נכונה ומסודרת ומסורת הטיפול בסוסים. מתוך ידיעתו את המצב בארץ רוצה דבי באמצעות רוכבים מנוסים להחדיר סדר לעניין הרבעות, טיפול בסוסים, ורכיבה מסודרת, שכיום נמצא במצב עגום.
דבי מאלף את הסוסים ע"י חזרה פסיכולוגית לגיל הינקות ומשם מאלף אותם בשלבים למטרות שלהן נועדו כסוסי רכיבה, עבודה עם בקר, רכיבת ילדים וכו'.
גם אנו לוקחים לחווה שלנו רק סוסים מתאימים לילדים ולעולם לא סוסים עם נטיה לקפוץ, להתפרץ או להבהל בקלות.

חגי הבן הצעיר - אהבה משפחתית לסוסים ורוכב מעולה.

כמה תלמידים יש לכם היום בחווה?

כיום יש לנו 42 תלמידים. ברור שמספר כזה של תלמידים הצריך הגדלת העדר. כיום יש לנו 6 סוסים שלנו ו-2 נוספים מקבוץ קטורה.

איך נבנית תוכנית הלימודים?

ההנחה היסודית שלנו היא שכל ילד או מבוגר הבא לרכב יהיה לו סוס בעתיד. לכן הלימודים בנויים מהבסיס כלומר, לדעת לקחת סוס, להוביל אותו, לנקות אותו ולטפל בו, לאתר בעיות רגליים לקשור נכון בקצור לדעת להכיר ולהרגיש את הסוס. מלמדים את שלושת המקצבים, וכך ישיבה נכונה, החזקה נכונה ויכולת שליטה בסוס. סיסמתנו היא ברגע שתלמיד אומר "אני עושה לסוס" ולא להיפך הוא הופך לרוכב. הלומדים במגרש מתפקדים ומתרגלים על גבי הסוס ביצועים שונים, זו עבודה מדויקת יותר מתמחה בסגנון ולא במהירות. ולעומתם יש ילדים הרוצים לטייל בלבד, ואמנם הם יוצאים לטיולים מודרכים עם גילי ועידית לאחר למוד בסיסי של פניה, הליכה ועצירה.

בועז עוזר לתלמידה בשלבים ראשוניים.

רותי מדגימה הובלה נכונה של הסוס.

מילי - חובת ותיקה, יחנית מכל רגע.

עידית במגרש הרכיבה.

איך משתלבת הפעילות בעבודת המשק?

ראשית אנו מרגישים כי הפכנו את התחביב שלנו למשתלם לפחות מבחינת ההוצאות. טיפול בסוסים איננו עונתי אלא שנתי למרות שמבחינה כלכלית היה רצוי אולי לסגור את החווה בעונה החקלאית. אבל, איך אפשר... ובאזור יש ילדים מוכשרים, הנהנים מהרכיבה כמונו, מהטיפול בסוסים ומהטיולים.

גילי ועידית אתן עוסקות בהדרכה וטיפול בסוסים מספר שעות כל יום, האם אין זה מפריע לכן בתחומים אחרים?

גילי: אני מעדיפה את הטיפול והרכיבה על כל פעילות אחרת, מאוד מעוניינת להמשיך להדריך. אני אוהבת במיוחד את העבודה לקראת תחרויות של סגנון. עידית: אני מרגישה כי תחביב הפך למקצוע. אני מעדיפה תחרויות שהדגש הוא מהירות הרכיבה. נראה לי להמשיך גם הלאה בתחום האילוף.

האם אתם רואים המשך למפעל זה?

כן, אומרת רותי, אבל לאט ובשלבים. מוסיף בועז, החלום הוא לערוך טיולים אזוריים בין עם ליום או למספר ימים. לטייל בנוף מספר רוכבים, עם לינת לילה ופעילות במדבר, קומזיצים וכו'. טיולים אלה נועדו בעיקר למבוגרים ונוער בוגר ועם יתממשו אולי גם לתיירים שיגיעו לאזור. מתי? קשה להגיד אבל מקווים.

תרגיל מל"ח אזורי

עזרה ראשונה בשטח.

מצופר דיווחה היידי קדם:

40 ילדי צופר פעלו במועדונים שבמרכז הישוב כחמש שעות. מספר רב של משחקים, דפי עבודה ספרי ספריה וסרטי טלוויזיה הוכנו מראש ליום התרגיל. האווירה היתה חופשית ונעימה. המורות האחראיות העלו גם כאן את בעיית חסר המקלטים ובעיית הקשר הלקוי עם מטה התרגיל.

ציפי גדיש - עין יהב

פעילות הילדים אורגנה בצורה דומה, ומספרם אפשר חלוקה נוחה של התלמידים במספר מבנים ומועדונים קרובים למקלט. בתחילת התרגיל נתן הסבר וריקע על מטרתו וכן נתנו תשובות לשאלות שהופנו לאחראים. אחד הקשיים שבלטו בישוב היה חוסר הקשר עם האחראים במטה התרגיל, בעת שהתעוררו בעיות יוצאות דופן שדרשו פתרון מידי.

"התלמידים חוזרים הביתה", "לא לומדים בבית", "הכבישים חסומים" לא, אין זה קטע מסיפור דמיוני אלא קטעי מידע שהועברו לאנשי מל"ח בתחילתו של התרגול באזור. באווירה רווית מתח התכנסו אנשי מל"ח בישובים, במועצה, נציגי צה"ל, משרד החינוך משרד הבריאות וחוליות של מתנדבי מד"א לשיחת פתיחה לקראת התרגיל המשולב.

האחראי על התרגיל מר הובר ממטה מל"ח דרום פרט את ייחודו של תרגיל זה בכמה תחומים. לראשונה נבנת אפשרות של הקמת מערכת לימודית חילופית לשעת חרום, יתורגלו נקודות חלוקת מים בישובים, תשולב בתרגיל הפעלת מרפאת השהייה, בית אריזה ויחידת תובלה מדימונה האחראית על נושא התובלה בשעת חרום.

בשלב ראשון הוקראה פקודת התרגיל ע"י נציג הגמ"ר, הוכנה מערכת טלפונים פנימית לכל צוות, ותלמידים מכתה ט' התמנו כשליחים להעברת אינפורמציה מהמוקדים השונים אל השטח ומהאירועים בשטח אל נקודות הריכוז.

נוכחים בתרגיל היו בין היתר ד"ר אילנה בנמקר רופאה מחוזית במשרד הבריאות, מנחם קפלן מנהל המחוז במשרד החינוך, מר עציוני - מרשות המים, סמח"ט 406 וקצין הגמ"ר פקוד דרום.

במטה פיקוד ישב צוות אחראי על עזרה רפואית ואחראיות נושאי ביה"ס וגנים, אחראי מים, חשמל, מזון. כח אדם, עזרה פסיכולוגית, קשר עם הציבור, חקלאות ורכב. נציגי הישובים השונים בלווית בקרים חזרו לישובים על מנת לדווח ולפעל לפי המצב בישוב ולפי נתונים שוטפים שהוזרמו ממפקדת התרגיל.

ילדי בית ספר מהמושבים, שכאמור לא הגיעו לבית הספר רוכזו בישובים ובעזרת מתנדבות עסקו בפעילויות לימודיות ואחרות.

מספרת תמי בן שמחון הצבה

עם תחילת התרגיל הוסבר לילדים את מטרתו, דבר שהפחית מאווירת המתח ששררה. הילדים חולקו למועדוני הנוער לפי שכבות גיל, שלכל שכבה מורה אחראית. הפעילות במועדונים היתה מגוונת ומסודרת כאחת ובני הנער הבוגרים עזרו בארגון הצעירים.

כמסקנות מהתרגיל מעלה תמי את החסר במקלטים או מבנים נוספים לפעילות ביחוד עקב מספרם הגדול של ילדי הצבה. נדרשת הכנה יעילה יותר של הפעילים והמתנדבים בשעת חרום, וכן יש לדאוג לציוד מתאים בעת הסבת המועדונים לפעילות ממושכת.

צוות הפינוי בכוננות

מידע חשובים לתושבים בהמלצת הצוות הפסיכולוגי שטען כי אי ידיעת הדברים גורמת בלבול ומבוכה.

לסיכום התרגיל התכנסו כל המשתתפים להסקת מסקנות אופרטיביות ולמידת לקחים.

כל צוות העלה בעיות שהיו ונפתרו או כאלה שלא מצא את פתרונן, הציע הצעות לשיפור ויעול והדגישו את חשיבות התרגיל בהיותו "הקדמת תרופה למכה".

בצופר מתנדבים עלו על מוקשים ונפצעו קשות יש צורך לטפל ולהעביר לבי"ח.

בספיר פיצוץ מים ראשי, יש צורך בהתארגנות לחלוקת מים לתושבים.

צופר - פצוץ בקו מים, צורך דחוף לארגן מים.

בעין יחב - נערכת הסברה והדגמה של אמצעי מגון במקרה של פגוע אבי"ח.

כל אירוע טופל במסגרת הצוות האחראי. האחראי על המידע לציבור העביר פרטי

במרפאה נלמדו לקחים בקליטת פצועים וכן בצורך לשיפור הרישום והמיון. כן הוסקו מסקנות ארגוניות של צוות הרופאים, האחיות והמטפלים.

הפצצה נוספת הפעם על בניני המועצה. מערכת הטלפונים והקשר האזרחי נותק. כל מערכת הפיקוד הממוקמת בבנין ירדה למקלט להתארגנות מחדש.

עוד אירועים בשטח:

הפצצה בחצבה אין קשר עם הישוב. התושבים במקלטים.

התארגנות מד"א לפינוי ראשוני.

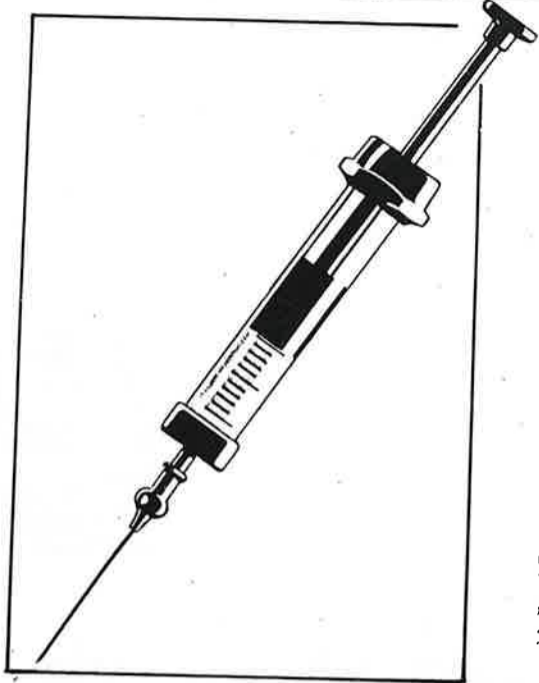

יכדי ספיר בפעילות עם מורות ביח"ס.

העיקר הבריאות

פוליו

התפרצות נגיף הפוליו בארץ עוררה בקרב רבים חששות כבדים. עקב לחץ דעת הקהל חוסנה מרבית האוכלוסייה ובכך מנע משרד הבריאות את התפרצותו של הנגיף במוקדי אוכלוסייה נוספים.

עתה, נערך משרד הבריאות לתוכנית חיסונית חדשה המבוססת על הידע שהצטבר, תוך חיפוש פתרון יעיל ומקיף. לשנים הבאות.

בישיבה משותפת עם הגבי יעל ארבל אפידמיולוגית ראשית במשרד הבריאות, רופא האיזור ואחיות המושבים נתנו הנחיות מפורטות לגבי התוכנית.

הנה מספר עובדות כפי שהוצגו בישיבה זו:
— במדינות רבות בעולם אין תחלואה של פוליו, המקרים הבודדים המתגלים מדי פעם הם עקב קבלת חיסון.

— חיסון עצמו איננו אלים, אלא משפיע על המערכת האמונולוגית (חיסונית) של האדם ובמקרים בהם יש לאותו אדם תופעה חריגה במערכת זו ישנה אפשרות להתפתחות המחלה.

— ידועים מקרים בהם מקבל המחלה איננו האדם שחוסן אלא אדם הנמצא בקירבתו הישירה (אם, אב, אח, וכו').

— גילוי חיידק במי הביוב הינו סימן להימצאות הנגיף באוכלוסייה המקומית בטרם התגלה במי הביוב. ישנם שני סוגי תרבית:

סלק — תרכיב זה נתן ללא תופעות לוואי. הנגיף המומת אינו מתרבה בגוף אבל רכוזו מספיק בכדי לייצר נוגדנים בגוף. ניתן עיני הזרקה.

סבין — בתרכיב זה הנגיף מוחלש עיני חום הוא יעיל ומפתח חסינות טובה. ניתן עיני בליעה.

הבעייתיות נובעת מכך שחיסון עיני תרכיב אחד בלבד משאירה אזורים בגוף, פגיעים ובלתי מחוסנים, שכן האחד אינו מגיע כלל לדרכי העיכול והלע, והשני עובר רק בדרכי העיכול ועלול להפלט בקלות עיני הקאה או שלשול.

משרד הבריאות אישר עתה מתכונת חיסונים משולבת שתינתן לפי שעה לילדים עד גיל שנתיים בהן משולבים שני החיסונים. כולנו מקווים שבכך תימצא הדרך לחיסון יעיל ועקבי לשנים הבאות.

פרסום

פרסום

ישנה אפשרות לפרסם פרסומות אישיות בעלון. התעריף נקבע לפי גודל המודעה ותכיפותה.
המעוניינים יפנו לשלומית (עבור עלון) במועצה אזורית. טל. 81225-6.

זהירות! צוקשיס!

הפעם משיק מסתק חינוכי לתופה צרכה. מומלץ לילדים 30-50

שש ביט להקלאי

הראות המחקר: גזור לך חקלאי ושיק אורגו ב"התחלה". ציור קוביה ותקדקס את החקלאי לפי מספר הנקודות (אם אין לך קוביה, לא נורא - בכל מקרה לא כדאי בכלל להתחיל את המחקר) כאשר אתה נופל בעיניו המסומן במספר, פגע לפי הוולות. המחקר יאמר כמשהו פורש או שקופה תהיה ריקה (אלא אחד לא מנצח)

- 1** הרכיב את המכונית! קיבלת תפקיד ו-100. סע ישר למוסד המחקר!
- 2** הרכיב את המכונה. תצטרך להקיש מהשכן שיעזור. כשתצליח להניע, תראה שיש לך פנצ'ר. חזור הביתה ע'שון.
- 3** היעדר שלם קובה. מתנדב תואילנדי! אבל לא את החתול. קח חתול חדש מהקופה - לפי בחירתך.
- 4** ג'יש מלך! החלאת השנה לעברתם קצת - מתברר שזה כל מה שאפשר לעשות איתו - לעבד את ה'ו. חזור הביתה לעבוד.
- 5** הצימית מתרבה אוסטריה, אבל הן נאחרו. במקום אתה מקבל אנג'ל רג'ל עם עיניים קרובות חלקי האש; קח מהקופה.
- 6** אתה מקבל מתנדב תואילנדי! ש'א מדבר שוק שפה מוכרת. תצטרך להסביר לו הכל בעזרת ציורים. קח מתנדב וציור לציור מהקופה ורג'און לציור ע'שנה. בטאילנדי.
- 7** אתה חותם לפע קול אמיקה - לא יעזור. חזור הביתה לעבד את ה'ו.
- 8** החתולים של פרחים נפלו. חזור הביתה לחפש מסביב אצטרלים. את הפרחים שקטפת.
- 9** אתה מנסה ע'הפין את החתולים שבחשוקות של הרעיון והמשה'ר. בסוף תמצא פתרון הולק! (קח פח מהקופה).
- 10** בסוף היום אתה משיג הביתה ומעלה שיש הפסקת חשמה: לא נורא, במילא אתה שומר היום.
- 11** משה לא פאור אפילו בע'ל תפקיד.

גזור חפצין ושיק קוביה חתול תואילנדי ברותב תפוז - פיתוק

1 הקלאי	2 הקלאי	מתנדב רג'ל	מתנדב תואילנדי	פח אשפה	ציוד לציור	חתול רג'ל	חתול תואילנדי ברותב תפוז - פיתוק
------------	------------	------------	----------------	---------	------------	-----------	----------------------------------

יום ספורט היתולי - ביה"ס שיטים

תמונה : מתוך תערוכת "מראות מן המדבר".

פסול בדד יאירה ספיר, צלמה : פגי אושרוביץ.

המועצה האזורית הערבה התיכונה

מרכז ספיר, ד.ג. הערבה מיקוד 86825 — טלפונים: 057-81225-6 — פקסימיליה: 81487

מרכז ספיר * עין ייב * חצבה * פארן * צופר * עידן * צוקים * שיזף